

KRIMINALITETA V SLOVENSKIH OBČINAH

ROK HACIN, GORAZD MEŠKO

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
rok.hacin@um.si, gorazd.mesko@um.si

Prispevek obravnava gibanje in značilnosti kriminalitete v slovenskih občinah. Na podlagi podatkov o kriminaliteti in prebivalstvu smo določili trende kriminalitete v mestnih in drugih občinah v obdobju 2000–2024. Analizirali smo obseg, stopnje in indekse kriminalitete. V povprečju je bil obseg kriminalitete v mestnih občinah večji kot v drugih občinah. Primerjava trendov kriminalitete v mestnih in drugih občinah je pokazala razlike v gibanju kriminalitete v obdobju 2000–2024. Analiza posameznih skupin kaznivih dejanj je pokazala, da je obseg različnih oblik kriminalitete, z izjemo kaznivih dejanj zoper človekove pravice in svoboščine, večji v mestnih občinah. Ugotovitve kažejo na večjo obremenitev urbanega okolja s kriminaliteto v primerjavi z drugimi lokalnimi okolji.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.fvv.4.2025.9](https://doi.org/10.18690/um.fvv.4.2025.9)

ISBN
978-961-299-068-8

Ključne besede:
kriminaliteta,
stopnja kriminalitete,
urbano okolje,
občine,
Slovenija

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.fvv.4.2025.9](https://doi.org/10.18690/um.fvv.4.2025.9)

ISBN
978-961-299-068-8

Keywords:
crime,
crime rate,
urban environment,
municipalities,
Slovenia

CRIME IN SLOVENIAN MUNICIPALITIES

ROK HACIN, GORAZD MEŠKO

University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia
rok.hacin@um.si, gorazd.mesko@um.si

The paper focuses on trends and characteristics of crime in Slovenian municipalities. Based on data on crime and population, we determined crime trends in urban and other municipalities in the period 2000–2024. Crime, crime rates, and crime indexes were analysed. On average, the number of crimes in urban municipalities was higher than in other municipalities. A comparison of crime trends in urban and other municipalities showed differences in crime trends in the period 2000–2024. An analysis of individual groups of crimes showed that the number of different forms of crime, with the exception of crimes against human rights and freedoms, was higher in urban municipalities. The findings indicate a greater prevalence of crime in urban settings in comparison to other local environments.

University of Maribor Press

1 Uvod

Obseg in značilnosti kriminalitete se pomembno razlikujejo med mestnimi in manj urbaniziranimi okolji. Medtem ko so za mestna okolja pogostejša kazniva dejanja zoper premoženje in gospodarstvo, je v nemestnih (vaških) okoljih večji obseg kriminalitete z elementi nasilja, družinskega nasilja, kaznivih dejanj zoper okolje ter v povezavi s poljedelstvom in živinorejo (Barclay, 2015; Hacin, 2019; Harkness, 2017). Slednja oblika kriminalitete predstavlja velik problem tudi v mestnih okoljih. Razlike v naravi kriminalitete v različnih okoljih izpostavljajo pomembnost dejavnikov, ki izvirajo iz lokalnega okolja in pomembno vplivajo na občutke varnosti prebivalcev, kot tudi na njihovo zaznavanje varnostnih groženj, odnose s policisti in pripravljenosti za sodelovanje s policijo (npr. podpora policijskemu delu v skupnosti) (Hacin in Eman, 2019; Meško in Hacin, 2023, 2024; Meško idr., 2019, 2024).

Primerjava kriminalitete v mestnih in nemestnih okoljih je otežena zaradi metodološke kompleksnosti merjenja kriminalitete, zanesljivosti podatkov (uradna statistika kriminalitete je pomanjkljiva, saj veliko kaznivih dejanj ostane neprijavljenih) in razmejitve urbaniziranega in neurbaniziranega okolja, ki je nemalokrat zabrisana. Kljub temu uradni podatki o kriminaliteti predstavljajo pomemben vir o obsegu kriminalitete v družbi, saj so viktimizacijske in samoprijavitvene študije relativno redke (Hacin in Meško, 2022; Pavlovič, 1998).

V prispevku se osredotočamo na primerjavo obsega in značilnosti kriminalitete v slovenskih mestnih in drugih občinah. V Sloveniji imamo 212 občin, od tega 12 mestnih občin. Čeprav po površini mestne občine niso največje občine v državi, pa predstavljajo gospodarska, kulturna in izobraževalna središča, kjer živi približno tretjina slovenskega prebivalstva (Ministrstvo za javno upravo, n. d.; Statistični urad Republike Slovenije, n. d.). Za Slovenijo so značilna manjša mesta in vasi, meja med mestnim in manj urbaniziranim okoljem pa je pogosto zabrisana. Številne študije v slovenskem okolju so izpostavile razlike v obsegu in značilnosti kriminalitete v mestnem in vaškem okolju v Sloveniji (Hacin, 2019; Hacin in Eman, 2019; Meško idr., 2012a, 2012b). Posledično v prispevku analiziramo gibanje, obseg in značilnosti kriminalitete v slovenskih mestnih in drugih občinah v daljšem časovnem obdobju (25 let), z namenom določitve trendov kriminalitete v posameznih okoljih in identificirati podobnosti in razlike v kriminaliteti v mestnih in drugih občinah.

2 Metodološka pojasnila

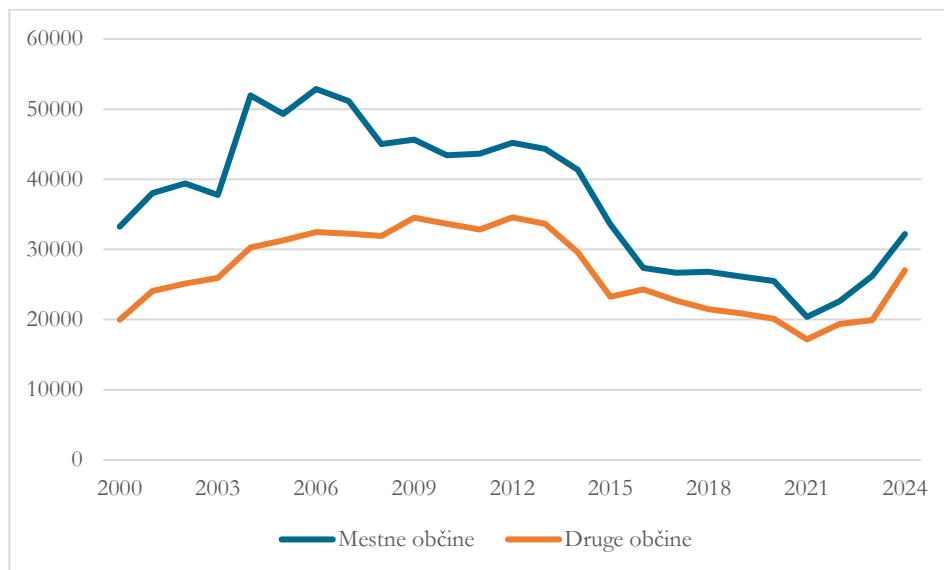
Analize gibanja in značilnosti kriminalitete v mestnih in drugih občinah temeljijo na podatkih o kriminaliteti, ki smo jih pridobili od Generalne policijske uprave (Policija, Generalna policijska uprava, 2025) in podatkih o prebivalstvu (Statistični urad Republike Slovenije, n. d.). Podatki o kriminaliteti v mestnih občinah predstavljajo vsoto kaznivih dejanj v naslednjih občinah: 1) Celje, 2) Koper, 3) Kranj, 4) Krško, 5) Ljubljana, 6) Maribor, 7) Murska Sobota, 8) Nova Gorica, 9) Novo mesto, 10) Ptuj, 11) Slovenj Gradec in 12) Velenje. Občina Krško je postala mestna občina v letu 2021, vendar smo jo zaradi primerljivosti mestnih in drugih občin uvrstili v vzorec mestnih občin v celotnem obravnavanem obdobju 2000–2024. Kriminaliteta v drugih občinah predstavlja vsoto kaznivih dejanj v drugih občinah; število drugih občin je v obravnavanem obdobju variiralo in v letu 2024 narastlo na 200 občin (Ministrstvo za javno upravo, n. d.). Zaradi popravkov v posredovanih statističnih podatkih za obdobje 2000–2024 in sprememb v številu mestnih občin, število kaznivih dejanj odstopa od števila v predhodnih analizah kriminalitete (Hacin, 2019; Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n. d.; Petrič, 2024).

Kriminaliteta predstavlja vsa kazniva dejanja, ki vključujejo prijavljena kazniva dejanja policiji, in kazniva dejanja, ki jih je policija odkrila sama. Stopnja kriminalitete predstavlja število kaznivih dejanj na 100.000 prebivalcev v posameznem letu. Za izračun stopenj kriminalitete so bili uporabljeni podatki o prebivalstvu v občinah na dan 1. 1. v posameznem letu. Hacin in Meško (2022) sta izpostavila, da stopnje kriminalitete omogočajo primerjavo med različnimi območji in natančneje prikažejo obremenitev izbranega območja s kriminaliteto, saj vključujejo nihanje prebivalstva. Indeks [kriminalitete] prikazuje porast/upad števila kaznivih dejanj in stopenj kriminalitete v odstotkih, kjer izhodiščno leto predstavlja vrednost 100. V nadaljevanju predstavljajo rezultate statističnih analiz kriminalitete v mestnih in drugih občinah v obdobju 2000–2024.

3 Rezultati

Na grafu 1 in v tabeli 1 so prikazani trendi in značilnosti kriminalitete v slovenskih mestnih in drugih občinah v obdobju 2000–2024. V celotnem obravnavanem obdobju je bil obseg kriminalitete v mestnih občinah višji kot v drugih občinah. Število kaznivih dejanj je od leta 2000 do leta 2024 narastlo za 3,1 % v mestnih občinah in za 35,5 % v drugih občinah. Gledano celostno je kriminaliteta v mestnih

občinah naraščala v obdobju 2000–2006, ko je bilo zaznано največje število kaznivih dejanj v obravnavanem obdobju (52.868 kaznivih dejanj), nakar je sledilo obdobje upadanja, ki je trajalo do leta 2021. Od leta 2022 se obseg kaznivih dejanj povečuje. Obseg kriminalitete v drugih občinah je naraščal od leta 2000 do leta 2012, ko je bilo zaznано največje število kaznivih dejanj v obravnavanem obdobju (34.572 kaznivih dejanj). Sledilo je obdobje upadanja, ki je trajalo do leta 2021, nakar je kriminaliteta ponovno pričela naraščati.

Graf 1: Gibanje kriminalitete v mestnih in drugih občinah

Vir: Policija, Generalna policijska uprava (2025).

V obdobju 2000–2024 je povprečno število kaznivih dejanj v mestnih občinah predstavljalo 58,2 % vseh kaznivih dejanj v Sloveniji. V istem obdobju je bila povprečna stopnja kriminalitete v mestnih občinah skoraj 2,5-krat večja od povprečne stopnje kriminalitete v drugih občinah. Rezultati kažejo, da so mestne občine, kjer v povprečju živi 36,1 % prebivalstva (Statistični urad Republike Slovenije, n. d.), bolj obremenjene s kriminaliteto v primerjavi z drugimi občinami. Število kaznivih dejanj v mestnih občinah je v letih od 2000 do 2024 upadlo za 3 %, medtem ko se je v drugih občinah povečalo za 35 %. V istem obdobju so stopnje kriminalitete v mestnih občinah upadle za 6 % in povečale za 24 % v drugih občinah. Primerjava trendov kriminalitete in stopenj kriminalitete v mestnih in drugih občinah kaže na razlike v gibanju kriminalitete, predvsem v obdobju 2000–2008, in vpliv

dejavnikov lokalnega okolja na gibanje, obseg kot tudi značilnosti kriminalitete (tabeli 1 in 2).

Tabela 1: Primerjava kriminalitete v mestnih in drugih občinah v obdobju 2000–2024

	Mestne občine				Druge občine			
	Št. KD	Indeks	St. krim.	Indeks	Št. KD	Indeks	St. krim.	Indeks
2000	33.255	100	4.513,3	100	19.968	100	1.596,2	100
2001	38.037	114	5.172,6	115	24.063	121	1.917,8	120
2002	39.387	118	5.362,1	119	25.151	126	1.996,9	125
2003	37.760	114	5.154,2	114	25.935	130	2.054,4	129
2004	51.963	156	7.112,8	158	30.263	152	2.390,7	150
2005	49.313	148	6.767,4	150	31.280	157	2.465,1	154
2006	52.868	159	7.250,2	161	32.490	163	2.549,9	160
2007	51.124	154	7.134,1	158	32.255	162	2.493,1	156
2008	44.996	135	6.235,5	138	31.932	160	2.448,3	153
2009	45.662	137	6.256,5	139	34.515	173	2.649,9	166
2010	43.427	131	5.910,3	131	33.676	169	2.566,4	161
2011	43.665	131	5.940,1	132	32.838	164	2.497,0	156
2012	45.203	136	6.140,0	136	34.572	173	2.620,5	164
2013	44.317	133	6.000,6	133	33.648	169	2.548,5	160
2014	41.384	124	5.570,5	123	29.602	148	2.245,7	141
2015	33.563	101	4.531,1	100	23.242	116	1.757,9	110
2016	27.378	82	3.689,4	82	24.305	122	1.838,4	115
2017	26.698	80	3.596,9	80	22.711	114	1.715,8	107
2018	26.798	81	3.608,0	80	21.501	108	1.623,8	102
2019	26.135	79	3.485,8	77	20.887	105	1.569,1	98
2020	25.487	77	3.372,9	75	20.130	101	1.502,0	94
2021	20.383	61	2.698,2	60	17.182	86	1.269,4	80
2022	22.630	68	3.006,9	67	19.397	97	1.431,9	90
2023	26.237	79	3.462,5	77	19.923	100	1.465,8	92
2024	32.215	97	4.229,9	94	27.049	135	1.985,5	124
Povprečje	37.195		5.048,1		26.741		2.048	

* Št. KD – število kaznivih dejanj, St. krim. – stopnja kriminalitete.

Vir: Policija, Generalna policijska uprava (2025); Statistični urad Republike Slovenije (n. d.).

V tabeli 2 so predstavljene značilnosti kriminalitete v mestnih in drugih občinah v obdobju 2000–2024. Analizirali smo stopnje kriminalitete za 11 skupin najpogostejše zaznanih kaznivih dejanj, kot so določene v Kazenskem zakoniku (»Kazenski zakonik (KZ-1)«, 2012). Ugotovili smo, da so bile stopnje kriminalitete v mestnih občinah v povprečju višje od stopenj kriminalitete v drugih občinah pri naslednjih skupinah kaznivih dejanj zoper: 1) življenje in telo (44,5 % višje od povprečja v drugih občinah), 2) spolno nedotakljivost (21,9 % višje od povprečja v drugih zakonsko zvezo, družino in otroke (31,4 % višje od povprečja v drugih občinah), 5) premoženje (193,0 % višje od povprečja v drugih občinah), 6) gospodarstvo

Tabela 2: Primerjava stopenj kriminalitete v mestnih in drugih občinah po vrsti kaznivih dejanj v obdobju 2000–2024

Kazniva zoper	dejanja	življenje in telo	šlovekove pravice in svobode	spolno nedotakljivost	šlovekovo zdruje	zakonsko zvezo, družino in otroke	premoženje	gospodarstvo	pravni promet	pravosodje	jarni red in mir	splošno varnost ljudi in premoženja
2000	Mestne	105,7	84,8	22,1	85,6	11,0	3.817,2	167,2	88,8	14,4	96,4	11,9
	Druge	80,0	249,7	13,1	42,0	9,3	1.161,6	65,2	46,8	10,5	61,0	9,6
2001	Mestne	125,7	113,0	19,7	89,6	15,8	4.439,9	144,3	92,6	16,6	90,6	12,8
	Druge	94,4	313,6	21,2	59,7	8,4	1.415,8	63,9	49,3	9,6	62,8	9,5
2002	Mestne	155,2	144,6	28,6	99,7	21,2	4.629,3	85,6	72,4	16,6	77,6	18,0
	Druge	109,6	406,7	19,5	53,2	13,3	1.456,8	29,3	73,4	10,7	72,2	14,1
2003	Mestne	168,8	194,9	24,7	73,8	58,0	4.279,1	107,0	105,2	16,2	94,2	19,7
	Druge	130,4	471,3	20,2	48,5	25,0	1.374,6	38,1	105,9	15,4	85,0	17,7
2004	Mestne	159,9	214,2	25,3	91,7	32,2	6.161,4	145,9	153,6	14,2	86,2	17,1
	Druge	124,3	490,5	20,1	47,6	18,5	1.709,5	61,3	107,0	13,0	73,5	13,7
2005	Mestne	165,0	221,5	23,3	89,1	46,7	5.899,7	112,0	90,7	14,3	76,3	16,7
	Druge	109,5	524,3	18,1	49,2	27,8	1.781,1	56,3	103,7	10,0	88,7	14,5
2006	Mestne	171,3	259,7	23,5	117,3	46,2	6.163,1	165,9	172,5	16,3	80,2	20,6
	Druge	115,0	560,4	15,6	76,2	28,8	1.830,3	56,8	97,5	10,8	89,0	15,8
2007	Mestne	176,9	279,0	25,3	120,6	141,5	5.950,5	190,9	104,7	17,0	93,4	21,6
	Druge	117,4	549,9	20,8	61,6	48,7	1.746,5	64,8	82,8	13,7	87,8	15,8
2008	Mestne	149,0	252,2	24,1	114,9	182,1	5.043,1	156,9	155,6	19,0	104,6	20,2
	Druge	102,4	500,4	17,5	67,4	86,0	1.650,7	81,1	97,7	11,4	102,1	13,0
2009	Mestne	145,8	222,5	26,6	178,5	454,8	4.775,6	166,9	125,2	22,2	108,1	17,8
	Druge	102,7	478,4	21,0	86,1	248,4	1.730,2	83,8	79,9	13,3	68,2	12,4
2010	Mestne	159,2	213,9	22,3	148,1	356,7	4.560,1	141,8	144,7	39,6	93,8	15,0
	Druge	91,0	458,3	24,1	66,4	260,6	1.629,6	66,5	123,3	14,9	74,6	14,0
2011	Mestne	135,9	204,2	20,0	127,1	353,6	4.632,2	132,5	171,0	23,3	97,5	17,5
	Druge	88,2	332,8	25,2	59,4	243,6	1.626,3	59,5	98,2	15,1	77,6	12,8
2012	Mestne	134,1	136,6	22,5	156,9	399,6	4.907,5	65,3	150,2	19,4	113,4	12,6
	Druge	90,5	153,6	16,5	60,6	275,4	1.851,5	25,1	101,9	13,9	60,4	13,0
2013	Mestne	121,3	49,7	24,2	158,7	369,5	4.975,8	11,5	131,6	18,8	102,9	15,4
	Druge	80,4	90,9	16,8	53,8	259,9	1.910,5	4,1	94,3	12,2	42,3	11,1
2014	Mestne	113,2	49,0	17,6	131,0	312,7	4.603,9	3,5	201,2	21,0	81,7	15,5
	Druge	70,00	79,1	13,3	69,0	286,3	1.583,3	1,0	102,9	14,3	44,7	10,2

Kazniva zoper	dejanja	življenje in telo	človekove pravice in svoboščine	spolno nedotakljivost	človekovo zdravje	zakonsko zvezo, družino in otroke	premoženje	gospodarstvo	pravni promet	pravosodje	javni red in mir	splošno varnost ljudi in premoženja
2015	Mestne	100,6	36,9	18,2	148,4	318,1	3.650,3	0,0	136,5	22,1	64,5	12,7
	Druge	67,9	158,5	10,4	61,3	214,4	1.197,3	0,2	95,3	11,1	38,2	10,9
2016	Mestne	85,3	82,5	17,7	111,0	111,7	3.057,6	0,3	94,7	17,4	79,1	12,4
	Druge	70,8	223,0	16,8	61,6	124,8	1.322,7	0,6	72,5	12,5	37,2	13,8
2017	Mestne	87,2	92,8	23,7	108,9	109,1	2.897,0	2,2	167,5	16,3	58,7	12,7
	Druge	63,0	232,1	19,3	74,5	113,9	1.213,2	0,7	60,1	9,5	36,2	15,5
2018	Mestne	94,8	107,4	19,9	114,0	115,5	2.971,6	1,5	59,8	14,5	71,0	15,1
	Druge	68,8	243,3	16,2	60,5	146,0	1.099,5	0,2	56,5	10,0	43,2	14,5
2019	Mestne	94,3	113,2	24,8	99,6	122,0	2.828,2	2,3	83,5	14,3	66,2	17,9
	Druge	76,2	271,6	21,3	47,9	122,9	1.046,7	0,2	60,5	8,3	64,6	15,9
2020	Mestne	89,6	137,9	19,9	102,4	152,7	2.645,7	1,2	98,7	14,7	75,0	19,6
	Druge	63,0	255,6	16,9	54,7	133,0	977,5	0,2	42,3	10,4	57,1	19,1
2021	Mestne	73,7	116,2	23,3	101,1	145,1	2.035,0	0,8	100,5	12,4	60,6	14,2
	Druge	48,8	237,1	20,2	49,7	118,9	765,2	0,1	82,7	8,2	44,1	16,0
2022	Mestne	87,4	107,2	24,1	107,8	106,8	2.269,9	0,5	160,9	11,7	64,6	18,7
	Druge	49,8	246,9	22,1	43,3	145,0	908,5	0,4	57,4	5,9	46,6	15,9
2023	Mestne	91,2	116,1	33,4	105,7	134,9	2.751,8	1,3	59,5	10,4	84,6	16,9
	Druge	61,4	93,4	25,5	37,0	121,8	943,0	0,2	43,0	7,8	66,1	15,2
2024	Mestne	103,6	158,0	31,0	77,5	134,2	2.970,5	363,6	97,6	12,6	79,4	18,0
	Druge	74,9	121,1	28,6	26,3	157,7	1.197,8	144,0	75,1	6,9	65,8	15,5
Povprečje	Mestne	123,8	148,3	23,4	114,4	170,1	4.116,6	86,8	120,8	17,4	84,0	16,4
	Druge	85,7	309,7	19,2	56,7	129,5	1.405,2	36,2	80,4	11,2	63,6	14,0

* »Mestne« in »Druge« označujeta mestne občine in druge občine v Sloveniji.

Vir: Policija, Generalna policijska uprava (2025); Statistični urad Republike Slovenije (n. d.).

(139,8 % višje od povprečja v drugih občinah), 7) pravni promet (50,2 % višje od povprečja v drugih občinah), 8) pravosodje (55,4 % višje od povprečja v drugih občinah), 9) javni red in mir (32,1 % višje od povprečja v drugih občinah) in 10) splošno varnost ljudi in premoženja (17,1 % višje od povprečja v drugih občinah). Iz rezultatov je razvidno, da so v mestnih občinah, poleg premoženjske kriminalitete, najbolj pogosta kazniva dejanja zoper človekove pravice in svoboščine, zakonsko zvezo, družino in otroke ter življenje in telo. Stopnje kriminalitete za kazniva dejanja zoper življenje in telo, človekovo zdravje, premoženje in gospodarstvo (z izjemo let 2015 in 2016) so bile višje v mestnih občinah skozi celotno obravnavano obdobje. Hkrati so bile stopnje kriminalitete za skupine kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, zakonsko zvezo, družino in otroke, pravni promet, pravosodje, javni red in mir ter splošno varnost ljudi in premoženja v obravnavanem obdobju bolj spremenljive. Stopnje kriminalitete za skupino kaznivih dejanj zoper človekove pravice in svoboščine so bile v primerjavi z mestnimi občinami višje v drugih občinah (108,8 % višje od povprečja v mestnih občinah) v celotnem obravnavanem obdobju z izjemo let 2023 in 2024. Podobno kot v mestnih občinah so kazniva dejanja zoper premoženje predstavljala večino kriminalitete, ki so jim sledila kazniva dejanja zoper človekove pravice in svoboščine ter zakonsko zvezo, družino in otroke.

4 Zaključek

Analiza trendov kriminalitete v mestnih in drugih občinah v Sloveniji je pokazala, da je bil obseg kriminalitete večji v mestnih okoljih v celotnem obdobju 2000–2025. Gibanje kriminalitete je bilo podobno v mestnih in drugih občinah skozi celotno obravnavano obdobje, z izjemo obdobja od leta 2003 do 2008, ko je bil zaznan velik porast kriminalitete v mestnih občinah. Iz trendov kriminalitete je razvidno, da mestna in manj urbanizirana okolja niso imuna na širše ekonomske in družbene spremembe. V obdobju gospodarske krize, ki se je pričela leta 2008, in njenih dolgoročnih posledic je bila kriminaliteta v mestnih in drugih občinah v upadanju. Vpliv na upad kriminalitete v obeh skupinah občin je bil zaznan tudi v obdobju najintenzivnejših ukrepov proti širjenju covida-19 (leti 2020 in 2021) (Meško in Urbas, 2021), ko je kriminaliteta v mestnih občinah upadla za petino in v drugih občinah za 14,6 odstotka. Večina oblik kaznivih dejanj je med pandemijo covida-19 upadla (Jaccoud idr., 2021). V Sloveniji je bil ta upad najbolj opazen pri premoženjski kriminaliteti, ki je od leta 2020 do 2021 v mestnih in drugih občinah upadla za skoraj četrtino, kar izpostavlja pomembnost sprememb v dnevnih rutinah posameznikov

(izoliranost zaradi omejitev) in posledičnega zmanjšanja priložnosti za storilce kaznivih dejanj (Cohen in Felson, 1979; Eck in Weisburd, 1995).

Primerjava različnih vrst kaznivih dejanj v slovenskih občinah je pokazala, da so v mestnih in drugih občinah najbolj pogosta kazniva dejanja zoper premoženje, človekove pravice in svoboščine ter zakonsko zvezo, družino in otroke. Stopnje kriminalitete za vse skupine kaznivih dejanj, z izjemo kaznivih dejanj zoper človekove pravice in svoboščine, so bile višje v mestnih občinah. Izpostaviti moramo, da je bila kriminaliteta, povezana s prepovedanimi drogami, v primerjavi z drugimi občinami več kot dvakrat višja v mestnih občinah. Hkrati so bile stopnje nasilne in spolne kriminalitete višje v mestnih okoljih, kar nasprotuje ugotovitvam preteklih študij v ruralnem okolju (Barclay, 2015; Harkness, 2017). Medtem ko so stopnje kriminalitete višje v mestnih občinah, se same značilnosti kriminalitete ne razlikujejo pomembno od značilnosti v drugih občinah. Vzroke za tovrsten pojav vidimo v relativni majhnosti urbanih središč v Sloveniji (samo Ljubljana ima več kot 100.000 prebivalcev), kar vpliva na dinamiko kriminalitete in se pomembno razlikuje od pojavnosti kriminalitete v večjih mestih in velemestih, značilnih za druge države, ter močni prisotnosti neformalnega nadzora v manjših krajih (vključno z manjšimi mesti), saj se prebivalci medsebojno poznajo.

Viri in literatura

- Barclay, E. (2016). Farm victimisation – The quintessential rural crime. V J. F. Donnermeyer (ur.), *The Routledge international handbook of rural criminology* (str. 107–116). Routledge Taylor and Francis Group.
- Cohen, L. E. in Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activities approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588–608. doi:10.2307/2094589
- Eck, J. E. in Weisburd, D. (1995). Crime places in crime theory. V J. E. Eck in D. Weisburd (ur.), *Crime prevention studies, Vol. 4: Crime and place* (str. 1–33). Criminal Justice Press.
- Hacin, R. (2019). Primerjava kriminalitete v slovenskih občinah. V G. Meško, R. Hacin in K. Eman (ur.), *Uvod v razpravo o varnosti v urbanih in ruralnih okoljih: konferenčni zbornik* (1. izd.) (str. 57–63). Univerzitetna založba Univerze. <http://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/449>
- Hacin, R. in Eman, K. (2019). Police officers' perception of threats in urban and rural environments. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(5), 455–468.
- Hacin, R. in Meško, G. (2022). Uvod v raziskovanje trendov kriminalitete in kaznovanja v evropskih državah. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 73(1), 49–71.
- Harkness, A. (2017). Crime prevention on farms: Experiences from Victoria, Australia. *International Journal of Rural Criminology*, 3(2), 131–156.
- Jaccoud, L., Burkhardt, C. in Caneppele, S. (2021). *COVID-19, crime and policing: A first snapshot of academic publishing on crime trends and police activity during COVID-19 pandemic*. https://serval.unil.ch/resource/serval:BIB_D5CD48C13EBC.P001/REF
- Meško, G. in Hacin, R. (2023). Police legitimacy and community policing in Slovenia. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 74(4), 303–316.

- Meško, G. in Hacin, R. (2024). Police legitimacy in urban, suburban and rural settings: A study in Slovenia. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 47(3), 509–525. doi:10.1108/PIJPSM-08-2023-0102
- Meško, G. in Urbas, V. (2021). Delo policije na področju preiskovanja kriminalitete v Sloveniji v času covida-19 s poudarkom na prvem valu epidemije covida-19 spomladi 2020. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 72(1), 21–35.
- Meško, G., Eman, K., Modic, M. in Hacin, R. (2024). *Policijsko delo v skupnosti in partnersko zagotavljanje varnosti v lokalnih skupnostih* (1. izd.). Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba; Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede.
- Meško, G., Pirnat, U., Erčulj, V. in Hacin, R. (2019). Analiza kakovosti odnosov med policisti in prebivalci v Sloveniji. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(2), 176–195
- Meško, G., Sotlar, A., Lobnikar, B., Jere, M. in Tominc, B. (2012a). *Občutek ogroženosti in vloga policije pri zagotavljanju varnosti na lokalni ravni*. Fakulteta za varnostne vede.
http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/SOJ/word/Tacen_15112012/Porocilo_CRP_zagotavljanje_varnosti_v_lokalni_skupnosti_FVV_2010_2012.pdf
- Meško, G., Šifrer, J. in Vošnjak, L. (2012b). Strah pred kriminaliteto v mestnih in vaških okoljih v Sloveniji. *Varstvoslovje*, 14(3), 259–276.
- Ministrstvo za javno upravo. (n. d.). *Občine*. <https://www.gov.si/podrocja/drzava-in-druzba/lokalna-samouprava-in-regionalni-razvoj/lokalna-samouprava/obcine/>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (n. d.). *Letna poročila o delu policije*. <https://www.policija.si/o-slovenski-policiji/statistika>
- Pavlovič, Z. (1998). Mednarodni ankete o kriminaliteti oziroma viktimizaciji Slovenija (Ljubljana) 1992–1997. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 49(3), 257–265.
- Petrič, D. (2024). Kriminaliteta v Sloveniji v letu 2023. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 75(3), 151–182.
- Policija, Generalna policijska uprava. (2025). *Število obravnavanih kaznivih dejanj splošne kriminalitete v Republiki Sloveniji po občinah v obdobju 2000–2024*. Generalna policijska uprava.
- Statistični urad Republike Slovenije. (n. d.). *Prebivalstvo*.
<https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/100/prebivalstvo>

